

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua
Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1

ปริญา อำภา¹ และ กฤษณก ดวงชาตม²

Parinya Amphawa¹ and Kritkanok Duangchatom²

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}Master of Education (Educational Administration) Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

¹E-mail: 628210200114@rmu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1564-7504>

²E-mail: Thekong-123@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3540-0783>

Received 22/05/2023

Revised 01/07/2023

Accepted 06/07/2023

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนเมื่อได้ดำเนินไประยะหนึ่ง จะต้องมีการติดตามตรวจสอบว่าผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาหรือไม่เพียงใด ซึ่งกิจกรรมการตรวจสอบติดตาม ผลการดำเนินงานทางการศึกษานี้ เรียกว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ควบคู่กับการบริหารการศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี การวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 422 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.82 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศ ภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและ รายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ โปรแกรมพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แนวทางทั้งหมด 17 แนวทาง มี 5 โมดูล คือ ได้แก่ Module 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง Module 2 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ Module 3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม Module 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ Module 5 ด้านการวิจัย เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า ผลการประเมิน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน; แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน

[853]

Citation:

ปริญา อำภาและ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

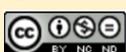
Abstract

Teaching and learning management after a period of time must be monitored to verify that is the performance consistent with the objectives and goals of education management or not? This activity of monitoring and monitoring educational performance is called educational supervision. It is an activity that is coupled with educational administration. It is very important and necessary in the work process to achieve good efficiency and effectiveness. The purposes of this research were to 1) study the current and desirable conditions in the internal supervision of basic educational school, and 2) study the guidelines for developing the internal supervision of basic educational school. The research was divided into 2 stages as follows; the first stage studied the current and desirable conditions in the internal supervision of basic educational school. The sample was 422 teachers, and a questionnaire was utilized as a research tool having an Index Of item objective congruence (IOC) of 0.60 -1.00 and reliability index of 0.82. The second stage considered guidelines for developing the internal supervision of basic educational school. An interview form as a research tool was used for interviewing 9 experts, and data were analyzed from content analysis. As a result, this research revealed that (1) the current state of internal supervision in basic education school was at a high level overall and each side. The desirable condition in internal supervision of basic educational school was at the highest level overall and each side. (2) Guidelines for developing internal supervision of basic educational school was the development in internal supervision program of basic education school in Nong Bua Daeng District Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1 consisting of 1) principle, 2) objective, 3) content, 4) method of development and 5) measurement and evaluation. There were 5 modules, including Module 1 direct assistance to teachers, Module 2 is professional development, Module 3 teamwork development, Module 4 curriculum development and Module 5 classroom action research. The five experts' program evaluation result revealed that the overall evaluation results were appropriate at the highest level, and possibility was the highest level.

Keywords: Internal Supervision; Guidelines for Developing Internal Supervision

[854]

Citation:

ปริญญา อำภาและ กฤษกนก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560 มาตรา 47 มีการกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าโรงเรียนผ่านตามาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเติบโตได้ดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในเปรียบเสมือนวิธีการที่บริษัทหรือโรงเรียนจะทำให้แน่ใจว่าพวกเขาทำสิ่งที่ถูกต้อง และระบบการประกันคุณภาพภายนอกก็เหมือนมีคนจากภายนอกเข้ามาตรวจสอบและตรวจสอบให้แน่ใจว่าทุกอย่างดำเนินไปอย่างถูกต้อง แนวปฏิบัติในการทำให้คุณภาพการศึกษาดังนั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการนิเทศภายในที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561 มีการกำหนดการกำกับติดตามการจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ดังนั้นไม่ว่าประเทศใดๆ ย่อมให้ความสำคัญกับการศึกษา เนื่องด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษาจะช่วยพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นนโยบายสำคัญของทุกประเทศโดยรัฐบาลของแต่ละประเทศได้เพิ่มงบประมาณเพื่อลงทุนด้านการศึกษาสูงขึ้น โดยหวังให้เกิดผลต่อการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 1) การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงกำหนดให้เป็นแผนระยะยาว 20 ปี มีนโยบายด้านการสนับสนุนโอกาสทางการศึกษา การศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถ เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการใช้กำลังคนของประเทศ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 1) จึงต้องมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัย สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีมาตรฐาน เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศ อีกทั้งด้าน

[855]

Citation:

ปริญญญา อำภวาและ กฤษณกน ดวงชวทม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

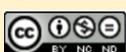
คุณภาพการศึกษา ต้องพัฒนาผู้เรียนและแรงงานเพื่อให้มีทักษะหรือความสามารถเฉพาะทาง ที่พร้อมสนองต่อความต้องการในอุตสาหกรรมต่างๆในอนาคต เพื่อการวางจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาและผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีคุณภาพ

นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีการกำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญ และนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานทุกระดับ ดังนั้น ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารก็คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศการสอนของครูให้มีการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังมุ่งให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันเป็นอย่างดีภายใต้ระบบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อควบคุมมาตรฐานและพัฒนางานด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการก้าวสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่ 4 กล่าวโดยรวมก็คือ การจัดการนิเทศการศึกษา ก็เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู การทำงานเป็นทีมการสร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน ความร่วมมือในการแก้ปัญหา (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2545: 25 – 27) การนิเทศการศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ แต่ในปัจจุบันมีหลายสิ่งที่ไม่ได้เพราะกฎหรือปัญหาบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนการนิเทศได้ และบุคลากรศึกษานิเทศก์มีน้อย บางครั้งในโรงเรียนก็มีคนที่สอนเก่งและเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนและครูต้องการ พวกเขาทำงานอย่างใกล้ชิดกับครูเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนทำดีที่สุดและได้รับความช่วยเหลือที่ต้องการ สิ่งนี้ช่วยให้แน่ใจว่าทุกคนจะเรียนรู้ได้ดี ดังนั้น ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียน และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสังัด อุทรานันท์ (สังัด อุทรานันท์, 2530: 116; สุนันทา สบายวรรณ, 2555: 5) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ครูเป็นผู้ได้รับการนิเทศ แต่ปัจจุบันการนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้น ส่งผลให้บุคลากรในโรงเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

การนิเทศการศึกษานั้นถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการแนะนำและช่วยครูวางแผนในการจัดการเรียนการสอนที่สนุกสนานและเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ในชั้นเรียน (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, 2552: ออนไลน์) ซึ่งการนิเทศนั้นควรปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพและความเมตตา บนพื้นฐานของประชาธิปไตย ซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้จะสำเร็จได้ผลดีอย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น เทคนิค วิธีการต่างๆ ทักษะและความสามารถของผู้นิเทศ บุคลากรที่ทำงานกับครู เป็นต้น ให้ครูได้สร้างสรรค์งานด้วยตัวเอง เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านการเรียนการสอน หากแต่ให้ความสำคัญไปถึงนโยบายการศึกษา จุดประสงค์ของการให้

[856]

Citation:

ปริญญา อำภาวและ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้ วัสดุอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนของครู สิ่งแวดล้อมของครูและนักเรียนในขณะที่เรียน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในส่วนตัวครูและนักเรียนซึ่งสิ่งเหล่านี้อยู่ในขอบเขตการนิเทศการศึกษาทั้งสิ้น

การนิเทศการศึกษาสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ การนิเทศภายนอกและการนิเทศภายใน แต่เดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ครูเป็นเพียงผู้รับการนิเทศ แต่เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกสถานศึกษาจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริง (สงัด อุทรานันท์, 2530: 116; สุรินทร์ สบายวรรณ, 2555: 3) การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งในงานฝ่ายวิชาการ ซึ่งเน้นให้ความช่วยเหลือครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แนะนำ และชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองให้แก่ครู ตามขอบข่ายการบริหารงานภายใน งานนิเทศภายในสถานศึกษาตามทฤษฎีของ กลิคแมน;กอร์ดอน;และรอส-กอร์ดอน (Glickman, C.D., Gordon, S.P., & Ross-Gordon, J.M.; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550: 146) 5 งานได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากเพื่อให้เกิดการยกระดับและสร้างคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม สันติ บุญภิรมย์ (2553: 306) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ความพยายามที่จะพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพโดยบุคลากรภายในของสถานศึกษาเป็นหลัก และในบางโอกาสก็เรียนเชิญบุคลากร จากภายนอกมาเป็นวิทยากรร่วมด้วย เพื่อให้การพัฒนานักเรียนได้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อุตรโรจน์ (2553: 223) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา คือ การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาส บางครั้งอาจเชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรเข้าร่วมโครงการ เช่นเดียวกับกับ จอมพล มงคลวานิช (2556: 131) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาได้คาดหวังไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 1 (กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพป.ชัยภูมิ เขต 1: 2563) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในจึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบและระบบการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อสร้างความรู้ให้แก่ผู้บริหารและผู้นิเทศของโรงเรียนจึงได้จัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศภายในขึ้นมาเพื่อให้โรงเรียนนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนมีรูปแบบและกระบวนการนิเทศภายในที่มีระบบ ชัดเจน เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

[857]

Citation:

ปริญญา อำมาและ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การนิเทศภายในของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อคุณภาพ การศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนอง บัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 เพื่อจะนำข้อมูลจากการ ศึกษาวิจัยในครั้งนี้มาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการบริหารงานด้านวิชาการรวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการและการปฏิบัติงาน วิชาการของครูผู้สอนที่จะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

นิศาชล วุฒิสาร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนคลองขามวิทยา कार อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า การประชุมกลุ่มย่อยช่วยให้ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถวางแผนกำหนดทางเลือก และออกแบบระบบการนิเทศภายใน การเสริมแรงช่วยให้ผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปฏิบัติจริงได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่องาน ของตนเอง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การนิเทศภายในเป็นไปอย่างกัลยาณมิตร แต่ใน ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ ผู้ร่วมวิจัยบางคนขาดทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติการนิเทศ จึงต้อง พัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การเสริมแรงอีกครั้ง ซึ่งช่วยให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความมั่นใจและความชำนาญ ในการปฏิบัติการนิเทศเพิ่มขึ้น

หะมะฮุตติง มามะ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศ ภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ขนาดโรงเรียนต่างกันโดยภาพรวมมีความ คิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนที่มีประสบการณ์ต่างกันโดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

[858]

Citation:

ปริญญา อำภาและ กฤษกนก ดวงขาม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

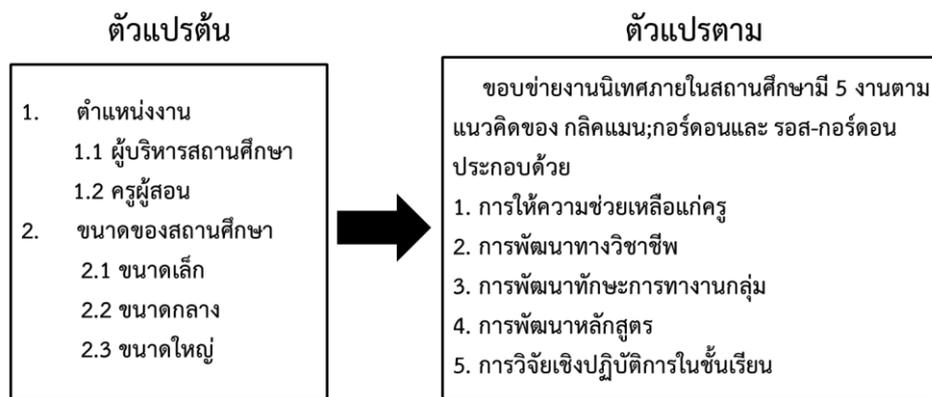
<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้านประกอบไปด้วย 1) ด้านการสำรวจความต้องการและความจำเป็น 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการดำเนินการนิเทศ 4) ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศและ 5) ด้านการขยายผลยกย่องและเชิดชูเกียรติ ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สุภัจฉรา กาใจ (2562: 101 - 106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารปัจจัยที่ส่งผลต่องานนิเทศภายในของโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารปัจจัยที่ส่งผลต่องานนิเทศภายในของโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คือ การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน การบริหารบุคลากร กระบวนการจัดการ 2) แนวทางการบริหารปัจจัยที่ส่งผลต่องานนิเทศภายในของโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล เร่งรัดการนิเทศ กำกับติดตามพัฒนาบุคลากร ช่วยเหลือครูบรรจุใหม่ กระบวนการนิเทศแบบ มนุษย์สัมพันธ์ กัลยาณมิตร ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ด้านการบริหารงบประมาณ ปฏิรูปการจัดสรรงบประมาณ ยืดหยุ่นงบประมาณ ตามโครงสร้าง แผนงาน โครงการ และกิจกรรมหลัก ตามความจำเป็น ส่งเสริมการนำนวัตกรรมมาปรับใช้ ด้านการบริหารวัสดุในการดำเนินงาน ปรับปรุง ดูแลระบบงานพัสดุ โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการจัดการ ปรับปรุงงานบริหารทั่วไป ติดตามผลการดำเนินงานนิเทศ สร้างวิสัยทัศน์ที่ตรงกัน 3) ผลการประเมินคุณภาพของแนวทางการบริหารปัจจัยที่ส่งผลต่องานนิเทศภายในของโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม อำเภอวังเจ้า จังหวัดตากในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยออกแบบการวิจัย ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. 2563)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำนวน 59 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 809 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จากการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane, T. (1973); อรัญ ชูยกระเดื่อง, 2557, น. 58-59) จากประชากร 809 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 422 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ขนาดเล็ก	259	157
2	ขนาดกลาง	503	223
3	ขนาดใหญ่	47	42
รวมทั้งหมด		809	422

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย: การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาแนวคิดของกลิคแมน;กอร์ดอนและ รอส-กอร์ดอน (Glickman, C.D., Gordon, S.P., & Ross-Gordon, J.M. (2007); รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550: 146) ที่กำหนดขอบข่ายงานนิเทศภายใน สถานศึกษาไว้ 5 งาน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct

Assistance to Teachers) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research)

3. เครื่องมือวิจัย: มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้ทำเป็นขั้นตอน ดังนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ (2) กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษา และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา (3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามกรอบโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้ตรวจสอบความตรง (Validity) การใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญในขั้นต่อไป

4.2 การตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง (ดูรายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรแก้ไข โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินใจ คือ คัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence; IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า 0.5 ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ซึ่งค่า IOC มีค่ามากกว่า 0.5 ทุกข้อคำถาม ดังนั้นสามารถตัดสินใจได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสมหรือมีความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงดีขึ้นด้วยคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุง แก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดพิมพ์ และนำไปใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 42 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยภาพรวม

4.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปสร้างแบบสอบถามฉบับจริง แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้ (1) ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการหาความถี่ และร้อยละ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มสาระที่สอนของครู สถานภาพและขนาดของโรงเรียน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย (2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในตอนที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำมาแปลความหมายนำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยาย มีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นตอนนี้เป็น การนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาจากระยะที่ 1 มาดำเนินการหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกแบบมีการผันแปรมากที่สุด (Maximum Variation) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555: 16) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารบุคคล ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และ โดยมี เกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (1) กลุ่มอาจารย์และนักวิชาการ สาขาบริหารการจัดการศึกษา จำนวน 2 ท่าน (2) กลุ่มผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 ท่าน (3) กลุ่มผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารบุคคล จำนวน 1 ท่าน (4) กลุ่มศึกษานิเทศ กลุ่มงานนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และ (5) กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 3 ท่าน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาจากแนวคิดของ กลิคแมน;กอร์ดอนและ รอส-กอร์ดอน(Glickman, C.D., Gordon, S.P., & Ross-Gordon, J.M.,; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550: 146) ที่กำหนดขอบข่ายงานนิเทศภายใน สถานศึกษาไว้ 5 งาน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance to Teachers) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research)

4. เครื่องมือวิจัย: แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีลักษณะเป็นแบบการสนทนาปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ (1) แนวทางการพัฒนาการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (2) แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพ (3) แนวทางการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (4) แนวทางการพัฒนาหลักสูตร (5) แนวทางการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล: นำผลการบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ โดยใช้การตีความ การสรุปความ การอธิบายความเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นครู จำนวน 422 คน แยกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 157 คน โรงเรียนขนาดกลาง 223 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 42 คน

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

2.1.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D = 0.275) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ การส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรมเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.13$, S.D = 0.214) การแจ้งผลการนิเทศเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.10$, S.D = 0.266) และการอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ ตำรา เอกสาร หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน ($\bar{x} = 3.96$, S.D = 0.336)

2.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D = 0.319) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน

ระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ การอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ ตำรา เอกสาร หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน ($\bar{x} = 4.82$, S.D = 0.410) การส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรมเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.77$, S.D = 0.196.) และการให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 4.71$, S.D = 0.218)

2.1.3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ โดยรวมมีค่า PNI = 0.147 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ ตำรา เอกสาร หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน มีค่ามากที่สุด (PNI = 0.178) รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล (PNI = 0.159) และการให้คำปรึกษาและแนะนำการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (PNI = 0.156)

2.2 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ

2.2.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D = 0.543) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง โดยการเข้ารับการอบรม การประชุม สัมมนาทางวิชาการ หรือวิธีการอื่น ๆ ที่คุณครูสนใจ ($\bar{x} = 4.22$, S.D = 0.592) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{x} = 4.07$, S.D = 0.644) และมีการแนะแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศภายในแก่คณะครู ($\bar{x} = 3.94$, S.D = 0.603)

2.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D = 0.646) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำผลงานและนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.72$, S.D = 0.423) มีการแนะแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศภายในแก่คณะครู ($\bar{x} = 4.71$, S.D = 0.455.) และมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{x} = 4.69$, S.D = 0.488)

2.2.3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ โดยรวมมีค่า PNI = 0.172 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ได้แก่ มีการจัดเอกสาร หนังสือทางวิชาการใหม่ๆ ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน (PNI = 0.279) รองลงมาคือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา (PNI = 0.261) และมีการประชุมเพื่อรับทราบนโยบายที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา (PNI = 0.193)

2.3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

2.3.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D = 0.594) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ ให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตรของตนเอง ($\bar{x} = 3.97$, S.D = 0.546) มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครู โดยการดำเนินกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.95$, S.D = 0.647) และมีการสร้างความตระหนักถึงความเข้าใจในกระบวนการทำงาน โดยยึดวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก ($\bar{x} = 3.92$, S.D = 0.634)

2.3.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D = 0.609) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครู โดยการดำเนินกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.88$, S.D = 0.592) มีการส่งเสริม สนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน ($\bar{x} = 4.85$, S.D = 0.677.) มีการใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมชื่นชมเมื่อครูประสบความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.78$, S.D = 0.621)

2.3.3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ โดยรวมมีค่า PNI = 0.212 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ได้แก่ มีการวางแผนการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหาหารือกันอย่างเป็นทีม (PNI = 0.265) รองลงมา

คือ มีการลดความขัดแย้งภายในกลุ่มโดยกระบวนการทำงานเป็นทีม (PNI = 0.243) และมีการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (PNI = 0.231)

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

2.4.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D = 0.600) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.97$, S.D = 0.598) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.96$, S.D = 0.579) และมีคณะทำงานในการพัฒนาหลักสูตร หรือจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.93$, S.D = 0.634)

2.4.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, S.D = 0.632) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.88$, S.D = 0.642) มีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{x} = 4.86$, S.D = 0.602.) และการมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.76$, S.D = 0.582)

2.4.3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ โดยรวมมีค่า PNI = 0.184 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ได้แก่ มีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม (PNI = 0.280) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีความ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน (PNI = 0.203) และมีการสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการแสวงหา ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา (PNI = 0.195)

2.5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.5.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น

เรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, S.D = 0.643) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ มีการจัดทำแผนงานโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.92$, S.D = 0.598) มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.79$, S.D = 0.694) และมีการให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้ เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.61$, S.D = 0.664)

2.5.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, S.D = 0.601) และเมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับตามลำดับ ดังนี้ มีการส่งเสริมและจัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.96$, S.D = 0.584) มีการให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้ เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.94$, S.D = 0.604.) และมีการส่งเสริมสนับสนุนในการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.86$, S.D = 0.623)

2.5.3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ โดยรวมมีค่า PNI = 0.251 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ได้แก่ มีการส่งเสริมและจัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน (PNI = 0.304) รองลงมาคือ มีการส่งเสริมสนับสนุนในการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน (PNI = 0.276) และมีการให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้ เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (PNI = 0.269)

3. ผลการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ และ 5) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงตามลำดับ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วแล้วนำมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ผู้บริหารควรมีการสำรวจสภาพและปัญหาเป็นการสำรวจรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบันและปัญหาในการเรียนการสอนในห้องเรียนในแต่ละระดับชั้น ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้

เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมกันแก้ปัญหาด้วยการวิจัยในชั้นเรียน แล้วใช้การวิจัยในชั้นเรียนเข้าไปแก้ปัญหาในส่วนนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 แนวทางการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นความร่วมมือร่วมใจกันทางวิชาการของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมมือกัน ช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่อง

3.3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษาควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของชุมชน ซึ่งในการพัฒนาสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT) ของสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดแผนงานต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็นและชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ประสานความร่วมมือกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางแผนการประเมินผลหลักสูตรตามแผนการดำเนินงานที่สถานศึกษากำหนดไว้ รวมถึงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพูดคุยแก้ปัญหาหารือกันนำไปสู่การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพ

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันทางวิชาการของบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกัน เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ (collaborative learning) การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ (lesson learned) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (sharing learning) อย่างต่อเนื่อง

3.5 แนวทางการพัฒนาการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ ตำรา เอกสาร หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ครูรู้สึกไม่โดดเดี่ยว สามารถปรึกษา ช่วยเหลือกันแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังเป็นการสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันของครูอย่างมีความสุขทางวิชาชีพ

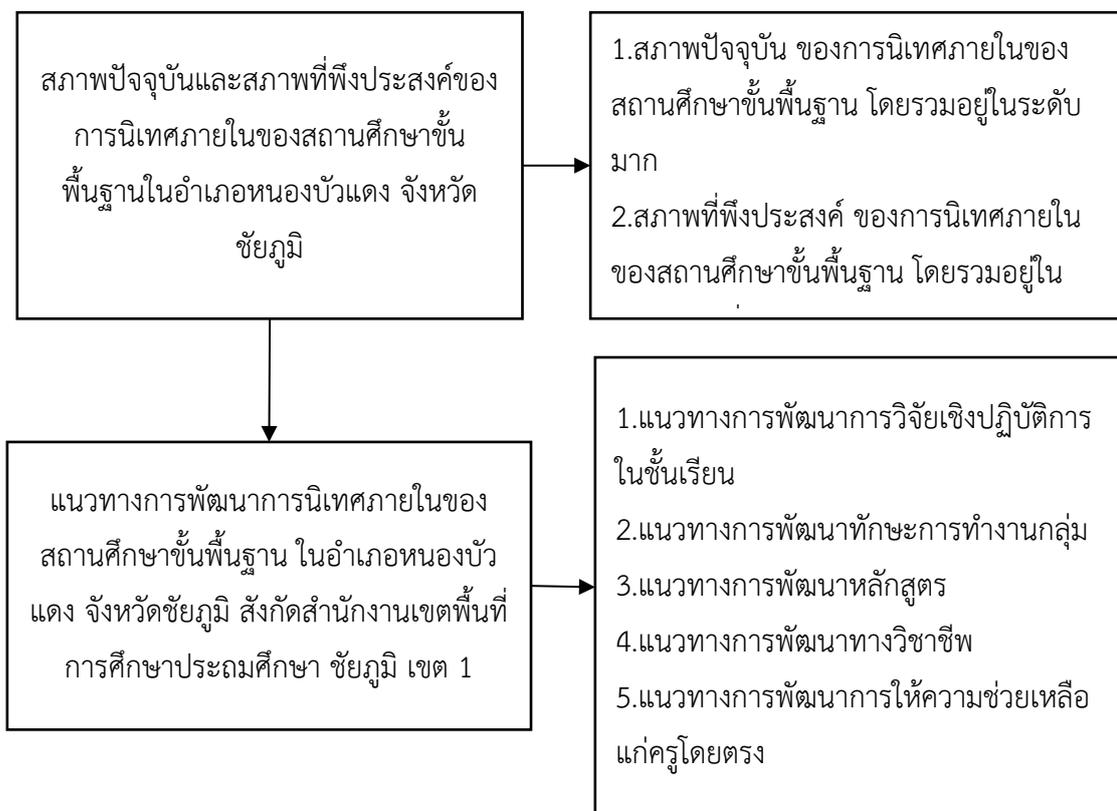
สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นแผนภาพได้ดังนี้

[868]

Citation:

ปริญญา อำภาและ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874
Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

อภิปรายผล

1.แนวทางการพัฒนาด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกด้าน อุปกรณ์ ตำรา เอกสาร หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังเป็นการสร้าง บรรยากาศการอยู่ร่วมกันของครูอย่างมีความสุขทางวิชาชีพ และผู้บริหารมีการสนับสนุนส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรมในสิ่งที่ครูสนใจ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสันติ บุญภิรมย์ (2553: 204) กล่าวว่า การช่วยเหลือผู้สอนเป็นการลดภาระการเตรียมการสอนได้ เนื่องจากการนิเทศเป็นการบอกช่องทางในการสอนของครูให้ตรงประเด็นปัญหาของผู้เรียน ทำให้ช่วยลดเวลา และภาระงานสอนลงได้เพราะการเรียนการสอนมีหลายวิธีซึ่งสามารถเลือกได้ ตามภาวะนั้น

2. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาวิชาชีพ ควรมีเอกสาร หนังสือทางวิชาการใหม่ๆ ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ครูได้ทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายต่างๆ ในสถานศึกษาเพื่อสร้างความช่วยเหลือต่อกัน ผู้บริหารให้โอกาสครูที่มี

[869]

Citation:

ปริญญา อำวษาและ กฤษณกนก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

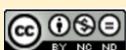
ประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานนั้นให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติมา วรณศรี (2557: 107) ที่ให้ความว่า ความมุ่งหมายโดยทั่วไปของการนิเทศ ก็เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและการพัฒนาวิชาชีพของครู ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ช่วยยกระดับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูอีกด้วย

3. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ผู้บริหารควรมีการวางแผนการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างเป็นทีม และยังให้กำลังใจในการทำงานของครูและเมื่อครูเกิดความท้อแท้ในการทำงาน ผู้บริหารมีการลดความขัดแย้งภายในกลุ่มโดยกระบวนการทำงานเป็นทีม และมีการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน มีการใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมชื่นชมเมื่อครูประสบความสำเร็จ การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สอดคล้องกับงานวิจัยของประไพพิศ สัตถาผล (2562: 664) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อการปฏิบัติงานเป็นทีม มีการรับฟังความคิดเห็นยอมรับข้อตกลงของทีมงานด้วยคุณธรรม ซึ่งการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกองค์กร การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

4.แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพูดคุยแก้ปัญหาพร้อมกันและนำไปสู่การสร้างหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธนู ศรีไสย์ (2545: 88) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น ชุมชน และสถานการณ์ในปัจจุบันรวมถึงการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 89) ที่ได้กำหนดการพัฒนาหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับการพัฒนาครูอย่างเหมาะสม ก่อนเริ่มดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ผู้นิเทศต้องพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ใน

[870]

Citation:

ปริญญา อำภาวและ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

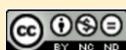
ปัจจุบันมีความเหมาะสมกับสถานการณ์และประสบการณ์การสอนของครูผู้สอนแต่ละคนมาน้อยเพียงใด ถ้าไม่เหมาะสมก็ควรปรับปรุงใหม่

5. แนวทางการพัฒนาด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและจัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน เน้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้ เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อช่วยครูแก้ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่ได้อธิบายเรื่องความจำเป็นของงานนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นการช่วยครูแก้ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งเป็นการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่พบเจอในห้องเรียน ช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการจัดการเรียนการสอนในทางที่ดีขึ้น เสริมพลังอำนาจแก่ครูในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ทำให้รู้ถึงวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เป็นการกระตุ้นการสอนแบบสะท้อนกลับ ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานครูที่มีประสิทธิภาพ และยังเป็นการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของไทลาฮัน (Tilahun.1998: 216) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของประเทศเอธิโอเปีย ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือการฝึกอบรม แนะนำ การฝึก ปฏิบัติการสาธิตการสอนโดยศึกษานิเทศก์ประชุมกลุ่มย่อยของครูจากการเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตการสอนครูศึกษานิเทศก์

6. โปรแกรมพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งเนื้อหาสาระประกอบด้วย 5 Module ได้แก่ Module 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง Module 2 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ Module 3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม Module 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ Module 5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และ 4.66 ตามลำดับ จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม ผู้วิจัยสรุปได้ว่าโปรแกรม คือ รูปแบบหรือระบบที่มีการวางแผนสำหรับการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีองค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐา คำคลอง (2557: 120) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย 1) หลักการและความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมและเครื่องมือการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส นามำรุงและวิทวัส นามำรุง (2564: 102) ที่พัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัด

[871]

Citation:

ปริญญา อำภาและ กฤษณกนก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหาการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 4) วิธีการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 5) ขั้นตอนดำเนินการนิเทศ 6) การประเมินผล และประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ บีช และไรน์ฮาร์ทซ์ (Beach and Reinhartz, 2000: 4) ที่ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูให้มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาและความงอกงามในวิชาชีพในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลสูงสุดต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ความงอกงามและการพัฒนาขึ้นอยู่กับระบบที่มีพื้นฐานความไว้วางใจและการให้การสนับสนุนความพยายามของครูในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในกระบวนการทำงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอย่างเป็นประชาธิปไตย มีแบบแผนตามลำดับขั้นตอน ซึ่งจะต้องเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นความร่วมมือร่วมใจ ในการดำเนินงาน ใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาระดับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับอื่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการนิเทศให้มากขึ้น

2) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในและควมพึงพอใจในการนิเทศภายในเพื่อให้ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนและมีความพึงพอใจในงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพพ. ชัยภูมิ เขต 1. (2563). รายงานการติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. ชัยภูมิ: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
- กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน. (2561). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนานำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- จอมพงศ์ มงคลานิซ. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ
- เชษฐา คำคลอง. (2557). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตาชล วุฒิสาร. (2556). การพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนคลองขามวิทยาคารอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประไพพิศ สัตถาผล. (2562). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (664 – 678)
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ศูนย์หนังสือ: มหาวิทยาลัยทักษิณ
- วิทวัส นามำรุ่ง. (2564). การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สังต์ อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา: หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). นวัตกรรมการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (2563). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1, 2563.

[873]

Citation:

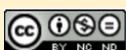

ปริญญา อำภาและ กฤษณก ดวงชาม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874
Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552-2561*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2555). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทธนุศรีไสย์. (2545). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา สบายวรรณ. (2555). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุภัจฉรา กาใจ. (2562). *แนวทางการบริหารปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่องานนิเทศภายในของโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม อำเภอลำดวน จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ชัยศิริ.
- หะมะสูติง มามะ. (2556). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยอิสลามศึกษา.
- อรัญ ชูยกระเดื่อง. (2557). *เอกสารประกอบการสอนวิชา การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- อัญชลี ธรรมะวิจิกุล. (2552). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา*. Retrieved June 20, 2020. <https://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision/>
- Beach, D.M. & Reinhartz, J. (2000). *Supervisory Leadership: Focus on Instruction*. Boston: Allyn and Bacon.
- Glickman, C.D., Gordon, S.P., & Ross-Gordon, J.M. (2007). Supervision and Supervision and Curriculum Development. 135-148. *Instructional Leadership: A Developmental Approach*. 7th Edition, Boston: Allyn & Bacon.
- Tilahun, B. (1998). *The Kind of School Supervision Needed in Developing: Administration*. Boston: Allyn and Eacon.
- Yamane, T. (1973). *Statistics An Introductory Analysis*. 3rd Edition, Harper & Row Ltd., New York.

[874]

Citation:

ปริญญา อำภาและ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 853-874

Amphawa, P., & Duangchatom, K., (2023). Guidelines for Developing Internal Supervision in Basic Educational School in Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 853-874; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.224>